

ПҮЛОД ТОЛИС

ЛОЛАЧИНІЙ

Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

USAID
АЗ МАРДУМИ АМРИКО

Пӯлод Толис

ЛОЛАЧИНИЙ

ДУШАНБЕ
МАОРИФ
2018

УДК 820/89/93+891,550

ББК 84Точик 7-4+83,8+83,3(2точик)

Т-68

Т-68. Пулод Толис. Лолачинӣ. Душанбе, Маориф, 2018,
24 сах.

ISBN 978-99947-1-558-9

© Маориф, 2018

ЛОЛАЧИНИЙ

Агар шумо Хуҷандро дида бошед, бояд нағз донед, ки аз тарафи шимол шаҳрро дарёи Сир давр зада мегузарад ва аз он кано-ри дарё, аз худи лаби об дашти санглохе сар мешавад, ки хеле паҳновар буда, рафта-рафта дар таги кӯҳи Муғул ба охир мерасад.

Кӯҳи Муғул на пирях дорад ва на шаршараҳои пурғулғула, на бешазор дорад ва на сайди дурусте. Аммо баҳорон, ки ҳама чоро сабза пӯшида, ҳазор ранг гул ме-шукуфад, кӯҳ хеле серодам мешавад. Аксари «сайёҳон» аз бачагони шаҳр иборат мешавад, ки онҳо аввал барои бойчечак, баъд аз чанд рӯз барои лолаи сурх ва сонӣ барои ревоҷ (чукрӣ) кӯҳбароӣ мекунанд.

Аз ин чанд сол пеш, дар яке аз рӯзҳои аввали моҳи апрел ман ва чӯраи ман Юсуф маслиҳат кардем, ки ба ҳамин кӯҳи Муғул ба лолачинӣ равем.

Як рӯз пеш тайёриамонро дида, рӯзи дигар ҳанӯз офтоб сурхӣ накарда ба роҳ баромадем.

Ба лаби дарё расида, шишаҳоро аз об пур кардем ва аз кӯпрук гузашта ба дашт баромадем.

Шамоли сахарӣ мевазид.

— Ҳаво каме хунук — ларзида гуфтам ман.

— Офтоб барояд, гарм мешавад, — гуфт Юсуфи сергӯшт, ки ҳатто тугмаи камзӯлашро нагузаронида буд.

Ман беихтиёр ба фарбеҳии чӯраам ҳасад бурда, ба шиками ӯ тап-тап зада гуфтам:

— Қорӣ Ишкамба!

— Чӯби қоқ! — ҷавоб гардонд Юсуф ва қадамашро сушт накарда, бо китфаш маро тела дод.

Ман ҳам, гапи будагӣ, қарздор шуда намондам ва мо дигар тамоми дунёро фаромӯш карда, ба ҳаёҳу ва хандаву қаҳқаҳа сар кардем ба «хурӯсчанг».

— Бас! — ҳашшосзанан гуфт дар охир Юсуф ва арақи сару рӯяшро пок карда илова намуд: — Акнун гарм шудӣ?

Аммо дере нагузашта, ман боз хунук хӯрдам. Шамол торафт сахт мешуд ва кайҳо рӯз шуда бошад ҳам, аз офтоб ҳеч дарақ набуд.

Ба осмон нигоҳ карда, аз остини Юсуф кашидам.

— Юсуф, ҳаворо бин, абр.

Юсуф ҳам бо диққат ба осмон нигоҳ карда гуфт:

— Ҳаво ганда... Чӣ кор мекунем, рафтан мегирем?

— Надонам... — гуфтам ман.

— Ҳар чӣ ҳам бошад, мо бачагони хурд будем, акнун ба ёздаҳ-дувоздаҳ қадам монда будем ва дар шаҳр калон шуда, чӣ будани селу туманро дуруст намедонистему аз ғурроси раъд ва часту хези барқ ба ваҳм меафтадем.

— Гашта равем ҳам мешавад-ку, Ҳошим, лекин обрӯ мерезад-да, — монанди одамони солхӯрда гап зада гуфт Юсуф, ки аз ман

як сол калон буда, баъзан ба ман гӯё панду насихат мехонд. — Баъд бачаҳо масхара мекунанд, ки “фалониҳо тарсончак”.

— Ҳамин ҳаво ҳам! — бо ҳасрат хитоб кардам ман. — Омада-омада, ҳамин рӯз қавоқу димоғ мекунад. Қасд кардагӣ барин!

Юсуф чашмони калон-калони наздик-бинашро ба осмон дӯхта гуфт:

— Шояд кушода шавад?

— Э, Юсуф! — бепарвоёна даст афшонда гуфтам ман. — Биё, рафтан мегирем, гург намехӯрдагист, охир!

Юсуф, ки ҳанӯз чашм аз осмон наме-канд, хеле вақт фикр карда истоду оҳиста гуфт:

— Ба ягон рӯзи дигар мононем-чӣ, Ҳошим?

— Қанд занед, Муллоюсуф! — бо истеза гуфтам ман. — Тарсидам гӯй!

— Чӣ? Ман тарсидам? — гӯён гашта ба ман нигоҳ кард Юсуф. — Рафтем набошад!

Дашт то рафт сералаф шуда, қади майсаҳо баланд мегашт. Лолақазоқ хирманхирман гул карда буд. Ба димоғамон

бӯйи хуши гули шибоғ ва боз ким-чӣ гуна
гулҳои дигар мерасид. Аз зери поямон гоҳ
малахе ба ҳаво мепарид, гоҳ калтакалосе,
ки пӯсти баданаш ҳамранги санг буд, шир-
рос зада мегурехт.

— Ўҳ! — беихтиёр нидо кард баногоҳ
Юсуф. — Ина бин-а, Ҳошим...

Дар пеши пойи Юсуф пату пар, дил ва
почаҳои нозуки кадом парандае паҳну па-
решон хобида буданд. Дар ҳар ҷо-ҳар ҷо
қатраҳои хуни шахшуда намоён буданд.

— Бечора... — гуфтаи ман.

— Кабк бошад, — тахмин кард Юсуф.

— Ҳо, кабк барин...

— Рӯбоҳ хӯрдагист...

— Ё гург...

— Дар ин ҷо гург намешавад, — гумони
маро рад карда гуфт Юсуф.

— Балки гург будагист, — эътироз
кардани шудам ман.

— Агар гург мешуд, дилаш он тараф ис-
тад, нохунашро ҳам тоза хӯрда мемонд. Ин
— кори рӯбоҳ...

Баъд аз ин мо хеле вақт хомӯшона қадам задем. Қисмати кабки бечора ба мо сахт таъсир карда буд. Балки бача доштагист ва кабкбачаҳои бепушту паноҳ модарашонро интизор будагистанд, гурусна мондагистанд...

— Дар табиат ҳамеша муборизаи беамон давом дорад, — айнан, монанди муаллими дарси ботаника гап зада гуфт онгоҳ Юсуф.

Дере нагузашта манзараи ҳузнангез аз ёдамон баромада рафту мо боз ба хандаву шӯхӣ сар кардем.

Дашт дар оқиб монд ва мо ба мобайни деворҳои баланди кӯҳсор даромадем. Шамол якбора ором шуда монд, танҳо аз боло, аз қуллаи кӯҳҳо шаввоси сусти он ба гӯш мерасид.

Хониши парандагон ва фаррос зада паридани кабкон шунида мешуд. Алафи кӯҳ аз алафи дашт хеле баланд буда, пойҳоямонро то ба зону аз шабнам тар мекард. Пуштаҳои сабзи дилфиреб, ки паси ҳам дар пеши назари мо падидор мешуданд, дилҳои моро ба сӯйи худ мекашиданд. Ҳавои ин ҷо ҳам ди-

гар хел, софу беғубор буд ва кас бо ҳаловат нафас мегирифт.

Манзараи кӯҳсор чунон зебо ва гуворо буд, ки мо беихтиёр дар чоямон истода мондем.

— Чангу тӯфаланги шахрро хӯрда гашта будем-да? — гуфтам ман ва бо хурсандӣ фарёд кардам: — Рафтем. Юсуфҷон, раф-тем!

Аммо хурсандии мо дер накашид. Ягон сад қадами дигар роҳ гашта будем, ки ногоҳ аз кадом гӯр як саги калони бадвоҳимае пайдо шуда монд. Саг дандонҳояшро гиз карда ғурросзанон ба сари роҳ баромад ва бо овози хирриаш ак-аккунон ба сӯи мо давид.

Чашмони сагро суп-сурх хун пахш карда буд. Мӯйҳои хокистаррангаш сик хеста буданд. Ҳар як пояш дасти одами калонсол барин ғафс буд. Дандонҳояш дароз-дароз, забонаш суп-сурх... Хайрият, гӯшҳояш буридагӣ буданд, вагарна мо ўро гург ме-гуфтем.

Бо гӯшаи чашм оҳиста ба Юсуф нигоҳ кардам. Ранги рӯи ӯ сап-сафед канда,

дар болои лабаш донаҳои калон-калони арақ пайдо шуда буданд. Вай чашмони сиёҳи бузургшудаи худро аз сағ канда наметавонист.

— Санг меғурронем, — гуфтам ман пичиррос зада.

— Мабодо ин номаъкулиро кунӣ, ки хом меҳӯрад, — низ пичиррос зада гуфт Юсуф.

— Хап истодан гир. Рост ба чашмаш нигоҳ кун, метарсад.

— Наметарсад...

— Аҳмақ, ба гапи одам гӯш кун! — гуфт боз Юсуф.

Намедонам, гапи Юсуф чон доштааст магар, ки сағ аз мо ягон панҷ қадам дуртар омада таққӣ дар ҷояш истод. Бо тааҷҷуб дидем, ки мӯйҳояш ҳам сих нахеста будаанду дандонҳояш ҳам дандони сағи одӣ барин будааст. Сағ ҳатто беҳашму ғазаб, гӯё моро назараш нагирифта аккос мезад.

Дилам андаке ба ҷояш омад.

Оҳиста аз кисаам бурдаи нонро бароварда, ба сағ дароз кардам.

— Маҳ. Юлбарс, маҳ!

Аммо саг ногоҳ ғуррос зада, бо пойҳои пешаш заминро ханҷол кард ва баланд-баланд аккос задан гирифт. Ҳар дам, гӯё ҳамла кардани шуда, пеш меомад. Ҳис кардам, ки аз тарс зонуҳоям ба ларза даромаданд.

— Наҷунб нагуфтам ман, наҷунб! —
фашшос зада гуфт Юсуф.

Саг беш аз пеш хашмгин мешуд...

Намедонам, ин ҳолат чӣ қадар давом кард: эҳтимол аз панҷ дақиқа зиёд набошад, лекин ба назари ман як соли дуру дароз барин намуд.

Саг дум ҷунбонда, ором шуд.

Мо аз саг чашм канда, дар паҳлуи худ як марди қадбаландеро дидем, ки дар даст таёқи дарози нӯгкҷе дошт. Дар сараш телпаки қирғизӣ. Миёни ҷомаи сиёҳи дарозаш бо тасмаи паҳн баста шудагӣ. Аз паси китфаш нӯги милтиқи шикорӣ баромада меистод. Рӯяш дар офтоб сӯхта, сиёҳча метофт. Чашмони танги бодомиаш ба мо беилтифотона назар мекарданд.

Ин одам, бешубҳа, ҷӯпон буд.

Ў ба мо дуру дароз нигоҳ карда истод.
Ҳеч гап намезад.

— Чӣ кор мекунед дар ин ҷо? — гуфт дар охир бо овози ғафсаш. Ў ба мо бо забони тоҷикӣ гап зад, аммо аз гап заданаш маълум буд, ки худааш тоҷик нест.

Мо чӣ гуфтанамонро надониста, ҳайрон-ҳайрон ба ӯ нигоҳ карда меистодем.

— Чӣ кор мекунед мегӯям, — бо дуруштии такрор карда гуфт марди милтиқдор. — Чӣ гуфта омадед ба ин ҷоҳо?

«Кӯҳ мулки падарат не-ку!» Гуфтам ман дар дилам ва якбора шердил шуда, низ бо дуруштии ҷавоб додам.

— Ба лолачинӣ омадем!

— Ҳм... лолачинӣ... — зери лаб ғур-ғур кард чӯпон. — Аз даҳонаш бўйи шир меояду ба кӯҳ омадааст! Ягон фалокат шавад, ана баъд мебинед лолачиниро! Қаро! Сагашро ҷеғ зад чӯпон ва ҳамоно зери лаб ғур-ғуркунон дар байни алафҳо ғоиб шуда рафт.

— Бадчаҳл мардак будааст, — арақи рӯйи фарбеҳашро пок карда гуфт пас аз

фурсату шах шуда истодан Юсуф. — Афташ тоҷик барин не-а?

— Қирғиз бошад даркор, — гуфтам ман.

— Қирғизҳо ҳамаашон ҳамин хел бадҷаҳл мешаванд?

— Не, — гуфтам ман, — дар байни ҳар як халқ якта-нимта одами бад ёфт мешавадда! Як сол дар ҳавлии холаам як оила қирғизҳо иҷора нишаста буданд, бисёр одамони нағз буданд.

Юсуф ногоҳ хандида гуфт:

— Лекин аз сагаш хуб тарсидем-куя, Ҳошим!

— Ин гапҳоро мону ба роҳ даро, — гуфтам ман. — Рӯз пешин шуд, охир!

Ягон сад қадам роҳ гашта будем, ки ба лаби як селроҳаи васеъ ва чуқуре расидем ва поён нигоҳ карда дидем, ки дар он кано-ри селроҳа як авули сафед истодаасту дар наздикии он галаи бузу гӯсфанд чарида гаштааст. Дар паси авул бояд дег гузошта бошанд, ки аз он чо дуди сафеди борике мебаромад. Дар назди авул як бача тани курта дастаки як асбоби гирдшаклро мегардонд.

— Маска ҷудо карда истодааст, — гуфтаман.

Ба тарафи гала нигоҳ карда, як шахси сиёҳпӯшро дидем, ки ҳам шуда шиками гӯсфандеро даст-даст мекард.

— Ҳамон мардак, — гуфт Юсуф.

— Афташ дар гӯр, рафтем, — Юсуф.

Мо маслиҳат карда, қарор додем, ки ба селроҳа нафуромада, лаб-лаби ҷарӣ равем, то ки боз ба он ҷӯпон вонахӯрем.

Пайраҳаи мо торафт борик шуда, кӯҳҳо баландтар ва баландтар мешуданд. Мо ба тамошои гирду атроф ғарқ шуда, ҷӯпони бадқаҳрро зуд фаромӯш кардем. Беҳад хурсанд будем ва хеле роҳ гашта бошем ҳам, ҳеҷ хастагиро ҳис намекардем. Кӯҳсор бошад, дар пеши назари мо манзараҳои нав ба нави аз якдигар зеботарро мекушод... Танҳо ҳаминаш буд, ки парандагон дигар намехонданд, пашае пар намезад, хомӯшии сахте ҳукмфармо буд.

— Лола! — хитоб кард ногоҳ Юсуф ба сӯйи бағали кӯҳе давида. (Вай бо вучуди хирагии чашмаш ҳамеша ҳар чизро аз ман

пештар медид, ки ин хислати ӯ маро бисёр ҳайрон мекард).

Ҳоҷати гап нест, ки лолаи нахустин на-
сиби Юсуф гардид. Ман, ки бо хеле ҳасад
дар халтаи Юсуф ғоиб шудани лоларо та-
мошо мекардам, ногоҳ ба рӯи худ нигоҳ
карда, як лолаи калону зеборо дидам ва бо
фарёди музаффарона ба сӯяш тохтам. Ин
буд, ки Юсуф ба фарёди: «Ана, боз лола!»
ба сӯи дигаре давид. Ман бар болои са-
рам нигоҳ карда боз як тӯда лоларо дидам,
дар як ҷо ғуч раста буду қолини сурхи бу-
зургеро ба хотир меовард.

— Юсуф, ин тараф дав, ман конашро ёф-
там! — гӯён боло давидам.

Ҳамин тавр аз ҷое ба ҷое давида болои
кӯҳ баромадем ва дар он тарафи кӯҳ ҳам
хеле поён фууромадем.

— Бас!—гуфт дар охир Юсуф, — халтаи
ман пур шуд.

— Азони ман ҳам пур. Чӣ кор мекунем?
Бармегардем?

— Майлаш, — гуфт Юсуф, — дигар дар
ин ҷо чӣ кор мекардем? Лекин як авҷот

карда мегирифтем, нағз мешуд. Бин, ана дар он чо чашма будааст, чойи боб.

Ман ба бағали кӯҳ нигоҳ карда, маҷнунбедеро дидам, ки аз харсанги зери он об баромада, як ҳавзчаи хурде ба вучуд оварда буд.

Дар сари чашма хеле нишаста мондем. Аввал нонамонро ба оби софи чашма тар карда хӯрдем. Сонӣ аз пӯсти навдаи бед нова дуруст карда, дар чанд чойи роҳи об шаршара сохтем. Баъд аз ин «кор» монда шуда, дар сояи зери бед чақ-чақ карда нишастем.

Ман гуфтам, ки одам дар ҳамин чо хона андозад, нағз мешавад. Юсуф гуфт, ки кас дар ин чо даррав зиқ мемонад. Баъд, дар ин чо бозор нест, кас чӣ хел зиндагонӣ мекунад? Ман эътироз карда гуфтам, ки бо шикор ҳам рӯз гузаронидан мумкин аст. Юсуф гуфт, ки агар милтиқ медоштем, хуб кабк шикор мекардем.

Ин буд, ки шамоли сусте ба вазидан даромад.

Ман ба осмон нигоҳ кардам. Осмонро абри сип-сиёҳ фаро гирифта буд.

— Ҳаво торик шудагӣ барин-а, Юсуф?
Ҳар ду беихтиёр аз ҷойҳоямон часта хестем.

— Наход рӯз бегоҳ шуда бошад? — таачҷубам бештар шуда гуфтам ман.

— Рӯз ҳоло барвақт-ку... Лекин сел нашавад мегӯям, — гуфт Юсуф.

Ба диламон ваҳму ҳарос чанг андохт. Агар сел занад, дар ин ҷойҳои ношинос ва беодам ҳоли мо, ҳоли ду бачаи хурдсол чӣ мешавад?

Мо зуд борамонро баста, ба боло ҳаракат кардем. Ҳаво то рафт тира мешуд. Шамол ҳам лаҳза ба лаҳза қувват ва моро ақиб тела медод. Боз хеле хунук шуд.

Гулдуврр! Гулдуврр! — замини замонро ба ларза оварда, чизе дар болои сарамон таркида рафт ва ҳамон дам рӯшноии зӯре чашмамонро хира кард. Шамол гӯё аз раъду барқ мадори нав гирифта буд, ки бо қувваи даҳчанд омада, моро ба поён тела дод. Ман ғелида бар болои Юсуф афтадам..

Гулдуврр! Гулдуврр! Боз даҳшатноктар садо дод раъд ва ҳанӯз гулдурроси он ором

нашуда, барқи качу килеби сершоҳае осмонро чанд пора карда, дар бадани абрҳо ғӯтида рафт. Ғӯшам баста шуда, чашмам, сиёҳӣ мезад.

Юсуф аз дастам гирифта, маро боло кашола кард.

Ногоҳ аз зери поям як чизи калони мулоиме баромада рафт. Он чиз чунон зуд дар торикӣ ғайб зад, ки ман ҳатто сиёҳии онро дида натавонистам.

— Юсуф! — бо тарс фарёд кашидам ман, аммо шамол омада, фарёди маро гашта ба даҳонам зад ва ҳамон замон ба болои пешониам як қатраи калони об афтид. Сел сар шуд.

Дақиқае нагузашта мо сар то по шипшилта тар шудем.

— Хошим! — фарёд кард Юсуф дар зери ғӯши ман. — Ба таги ана он харсанг рафтан даркор! Набошад, сел рӯфта мебарад!

Ягон даҳ қадам чаптар аз мо як харсанги калоне воқеъ шуда буд, ки дар таги он ду-се кас пинҳон шуда метавонист. Бо як азоб худро ба паноҳи харсанг расонидем,

аммо дар ҳамин ҷо ҳам аз сел халосӣ набуд. Об аз болои харсанг шорида рост ба сари мо мерехт.

Шарроси сел то рафт зӯр мешуд. Ногоҳ дар болои сарамон чизе баланд тараққос зад ва ҳамон дам аз боло як тӯда санги калон-калон афтида, ба поён ғелида рафт. Сел ва шамол як шуда сангҳои амонатро аз ҷояшон канда мепартофтанд. Хайрият, Юсуф ин харсангро дида монд, мегуфтам дар дилам, агар ҳозир дар поён мешудем, аз сад ҷонамон як ҷонамон ҳам саломат наемонд!

Сел то рафт калон мешуд, талоқ-туруқи сангҳо низ бештар мегардид.

Мо тамоман тар шуда будем ва аз наҷиб дир-дир меларзидем. Дасту поямон карахт мешуданд.

Намедонам, ин аҳвол чи қадар давом кард. Мо ҳар ду беҳол шуда ба якдигар тақиякунон оҳиста-оҳиста пинак мерафтем. Як хоби гароне моро пахш мекард...

Ногоҳ аз дур садое ба гӯш расид. Ман фикр кардам, ки фиреб хӯрдаам ва ҳеҷ гуна садое набуд. Охир, дар ин кӯҳсори беодам

кӣ моро суроғ мекунад? Ҳеч кас... — Аммо садо боз такрор ёфт. Ман дигар шубҳа на- доштам: ин садои аккоси сағ буд!

— Юсуф! — аз шодӣ ба куртаам нағунҷида дод задам ман. — Юсуфчон, шунидӣ?

Юсуф фарёд кард:

— Ҳо-ҳо-ҳо-о-ой!

Ин буд, ки паси пардаи сел якбора қомати баланди чӯпон намоён шуд. Ӯ аз болои чомааш боронии брезентӣ пӯшида, таёқашро асо карда гирифта буд. Лаҳзае нагузашта, дар назди ӯ сағаш ҳам пайдо шуда монд. Ин ҳамон сағ буд, ки пагоҳӣ моро хеле ба ваҳм андохта буд.

Чӯпон муддате ба мо нигоҳ карда исто- ду баъд аз миёнаш флягаи ҳарбиро кушода, ба сарпӯши он як чизи обакӣ рехт ва ба ҳар кадоми мо як-як нӯшонд. Ман ҳис кардам, ки даҳонамро як чизи талхе сӯзонда гузашт ва ҳамон дам дар баданам ҷон давид.

Чӯпон флягаро боз ба миёнаш баста, ифодаи чиддии рӯяшро дигар накарда гуфт:

— Рафтем, — ва қафо гашта, роҳ сар кард.

Чӯпон бо як роҳи наздик ва қуллае, ки аз пеши тегаи кӯҳ мегузашт, моро зуд ба авулаш расонд.

Дар миёнҷои авул, дар манқал оташи калони барафрӯхта шуда буд.

— Либосатонро хушк кунед, — гуфт чӯпон ба манқал ишора намуда ва худаи боз берун рафт.

Мо либос хушк мекардем, ки ёрдамчиӣ ӯ, ҳамон бачае, ки пагоҳӣ маска ҷудо мекард, ба авул даромад...

— Хуб боб шудед? Гуфт ӯ хандида...— Хуб тарсидед?

— Он қадар не, — сурх шуда ҷавоб дод Юсуф.

— Лекин мо хуб тарсидем, — гуфт бача.

— Аз чӣ? — пурсидам ман.

— Ба шумо ягон ҳодиса нашавад гуфта тарсидем-да. Акаам бисёр пушаймон шуд, ки чаро шумоҳора аз роҳ нагардондааст.

— Номи ту чӣ? — пурсид Юсуф.

— Миртемир. Номи шумо чӣ?

Мо номамонро гуфтем.

— Кани, шинед, — гуфт Миртемир, вақте ки мо либосҳоямонро аз нав пӯшидем. Ў дастурхон андохта, гӯшти пухта, чурғот, панир ва нони дегӣ оварда монд.

Мо, ки сахт гурусна монда будем, худро ба болои хӯрок партофтем.

... Сел аввали шаб бозистод.

Акаи Миртемир моро то худи дашт гу-сел карда монд. Вай бо мо даст дода хайру-хуш кард.

Андаке роҳ гашта, ба қафо нигоҳ кардам. Чӯпон ба таёқаш такя карда рост меистод ва қомати баландаш дар пеши пардаи хокистарранги осмон боз ҳам баландтар менамуд. Дар пеши пойи ӯ ман саги ӯ — Қароро фарқ кардам.

— Хайр! — гуфтам ман бо овози баланд,— раҳмат ба шумо!

— Хайр, — шунида шуд дар ҷавоб овози оромонаи чӯпон.

Мо бо дили шод ва қадамҳои бардам роҳ мепаймудем. Медонистем, ки дар хона моро сарзаниш мекунанд, ҳатто эҳтимол

як-ду шаттаи обдор ҳам хӯрем, вале бо вучуди он аз чизе хурсанд будем, бениҳоят хурсанд будем, ҳарчанд ки боиси хурсандии худро намефаҳмидем ва бо сухан ифода карда наметавонистем.

Сабаби хурсандии онвақтаи худро ман баъдҳо, хеле калон шуда фаҳмидам.

Ман фаҳмидам, ки барои одам бузургтарин хурсандӣ — бо одами нағз вохӯрдан будааст.

Пӯлод Толис

ЛОЛАЧИНӢ

Мухаррир	Малика Меликова
Мусахҳех	Меҳрӣ Саидова
Рассом	Ҳусейн Чилаев
Мухаррири техникӣ	Наҷмиддин Зайниддинов
Тарроҳ	Қосимхуча Назаров

Китобчаи мазкур бо кумаки мардуми Амрико бознашр шудааст, ки он аз тариқи Оҷонсии ИМА оид ба рушди байналмилалӣ (USAID) расонида мешавад. Мазмун ва мундариҷаи китобча махсули муаллиф буда, метавонад бо нуқтаи назари USAID ва Ҳукумати ИМА мувофиқат накунад.

Китобча ройгон паҳн мегардад.

Ба чоп 03.08.2018 имзо шуд. Андозаи 60×84 1/16.
Қоғози офсет. Чопи офсет. Ҷузъи чопӣ 1,5.
Адади нашр 5500 нусха. Супориши № 100/2018.

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.
734024, ш. Душанбе, кӯчаи Аҳмади Дониш, 50.
Тел.: 222-14-66. E-mail: najmiddin64@mail.ru

Дар матбааи ҶДММ «Полиграф групп» ба таъъ расидааст.
ш. Душанбе, к. Ҳувайдуллоев, 113. E-mail: info@polygraph-group.tj

Китобча ройгон паҳн мегардад.

9 789994 715589

